

Het leven van een vlinder

© 2023	Copyright Francy Louise Wilthuis
Titel	Het leven van een vlinder
ISBN (hardcover)	978-90-833-65-206
Druk	Eerste druk, 2023
NUR	770 – Psychologie algemeen
BISAC	PSY052000 – PSYCHOLOGY / Grief & Loss
Auteur	Francy Louise Wilthuis
Vormgeving en omslag	Gerdien Beernink, Stijlvol ontwerp
Auteursfoto	Mireille Droste
Illustratie schutblad	Kiran Sharma
Tekstcorrectie	Rien Wisse, Het Boekenschap
Boekproductie	Het Boekenschap

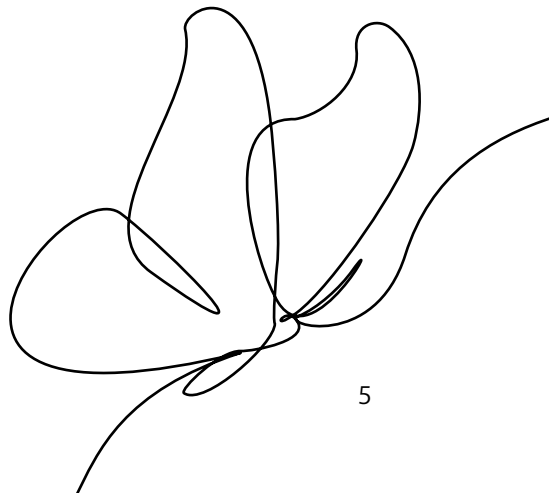
© 2023. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en uitgever. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de uitgever, noch de auteur aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Het
leven
van
een
vlinder

Francy Louise Wilthuis

Hoe ik iets
kwijtraakte wat ik
nooit verloor ...

Het was de lente van mijn leven waarin de herfst al begon. Ik houd van de herfst, van de kleuren en de geuren. Van het sterven en het loslaten.

Toen ik van jou beviel, werd het herfst. Jij was gestorven in mij en ik kon je nog niet loslaten. Nu weet ik dat ik daartoe pas vierentwintig jaar later écht in staat bleek te zijn. Of was jij het die mij nog niet eerder kon loslaten?

‘Waarom moet jou dit overkomen?’ Vaak heb ik deze vraag gehoord en even zo vaak heb ik hetzelfde antwoord gegeven: ‘Waarom niet?’ Ik wist toen, op zevenentwintigjarige leeftijd, al wel zoveel dat we ons lot niet te kiezen hebben en dat geen gebeurtenis in ons leven voor niks is. Ik wist toen nog niet wat jouw geboorte me zou brengen en leren, en hoe rijk mijn leven werd dankzij jou. Jij, mijn zoon, werd mijn vlinder en vierentwintig jaar later blijkt je mijn transformatie te zijn.

Wat de rups ervaart wanneer hij genoeg gehad heeft: precies dat is ook wat er met mij gebeurde. De transformatie vond plaats toen ik genoeg gehad had: genoeg ervaring, genoeg verdriet, genoeg vreugde, genoeg verwondering, genoeg verlies.

Dit verhaal gaat ook over een transformatie. Gewoon, zoals die bij vlinders plaatsvindt. En trouwens ook bij mensen die genoeg gehad hebben.

Nederland

Verdwaasd kijk ik om me heen. Hoe ben ik hier beland? Mijn moeder staat naast me en de arts vertelt me op veel te luide toon dat mijn baby niet meer leeft. Ik ging toch naar het ziekenhuis om te bevallen van een gezonde zoon? Deze arts praat te hard en vertelt leugens. Een klap in mijn gezicht; die komt van mijn moeder. Ze slaat me liefdevol in mijn gezicht terwijl ik de tranen over haar wangen zie lopen. Mijn moeder huilt niet van vreugde. Dat verschil merk ik wel op. Die arts: heeft hij dan toch gelijk? Hoe zijn we hier in vredesnaam beland?

Anna heeft geen idee. Ze wil me steeds troosten en ze is ook een troost. Toch weet ik niet hoe ik de dagen moet doorkomen. Haar warme lijfje tegen me aan is een zegen en tegelijkertijd laat ze het gemis zo voelen. Ik weet hoe het is om meer van je kind te houden dan van wat ook op de wereld. Ik weet wat ik moet loslaten. Er is ook veel dat ik niet meer lijk te weten. Ik ben vergeten hoe ik moet opstaan en ik heb geen idee hoe ik altijd koffie-zette. Gelukkig is mijn moeder er veel, want eerlijk gezegd hebben Niek en ik het moeilijk. Met onszelf en al helemaal met elkaar. Ik voel hem niet. Hij is ver weg en ik kan hem moeilijk om me heen verdragen. Ik wil alleen Jop bij me hebben. Maar Jop is er niet meer.

Ik voel me zo verloren. Ik heb niks. Geen oogopslag, geen geluidje, geen stuiptrekje en geen warm mondje op mijn borst. Ik heb geen herinnering, geen toekomst, geen leven samen. Geen idee hoe ik de tijd die voor me ligt moet doorkomen.

Tijdens de begrafenis, die ik als in een soort trance meemaak, blijf ik maar kijken naar de witte vlinder die bij het altaar rondvliegt: van het kleine witte kistje naar de preekstoel, rondom de kaarsen, hoog richting de ramen en

weer terug naar het witte kistje. Het is begin december. Hoe wonderlijk dat die vlinder daar vliegt. Het geeft me op die dag meer troost dan alle lieve mensen die aanwezig zijn. Die witte vlinder, die me niet probeert te troosten, me geen vragen stelt. Die witte vlinder, die me laat zien dat het ene leven overgaat in het andere.

Uren, dagen, weken gaan voorbij. Niek is alweer naar zijn werk. Ik verdenk hem ervan dat hij liever zonder mij rouwt en dat het zien van mijn grootste verdriet hem te hard raakt. Ik begrijp het wel. Er wordt gezegd dat stellen die een kind verliezen samen bijna geen overlevingskans hebben. Ik weiger dat te geloven, hoewel ik de waarheid zo goed kan voelen. Mijn zus, vriendinnen, burens en collega's: ze zijn er allemaal en vaak genoeg. Ze zijn liever voor me dan ik verdragen kan. Ik heb geen verhaal te vertellen. Dat wat me nu het meest bezighoudt, heb ik al honderd keer verteld. Laat me slapen.

In gedachten ga ik vaak terug naar de tijd dat ik je nog zo levendig in mij voelde. Toen je schopte in mijn grote buik. Je draaide zoveel dat ik soms moeilijk in slaap viel. Totdat je zelf ging slapen, voorgoed. Ik ga terug naar het allerlaatste moment. Ik weet precies wanneer dat was. Jij en ik, we waren alleen thuis. Ik voelde je ineens uitbundig trappelen. Althans, dat dacht ik. Nú weet ik dat dat jouw laatste bewegingen waren. Het waren jouw laatste wanhopige stuiptrekkingen en ik wist het niet. Ik wist niet dat je al dagen aan het sterven was. Ik wist niet dat je me nodig had. Ik hoorde je niet. Of ik luisterde niet. Ik luisterde niet naar jou, mijn lijf, de signalen, de voortekenen.

Want eerlijk is eerlijk: Hoezo haalde ik de maxicosy maar niet van zolder? Waarom pakte ik mijn ziekenhuistas niet in en maakte ik jouw bedje nog niet op? Ik voelde het dreigende onheil wel. Ik luisterde alleen niet. Dat is iets wat me vaker is overkomen en me na jouw sterven nog veel vaker zal

overkomen. Totdat ik het begrijp. Totdat ik eindelijk het verzet staak en besluit te luisteren naar die innerlijke stem.

Jij stierf en ik wist het niet. Ik liep zelfs dagen rond met jouw overleden lijfje in me. Twee dagen na jouw sterven nam ik wat zieking een bad. Je was zo stil de laatste tijd. Ik wilde jouw aanwezigheid voelen en praatte met je, zoals ik dat wel vaker deed. Ik voelde je echter niet meer, je sprak niet meer met me vanuit mijn binnenste. In een *split second* drong het tot me door. Ik wist wat er gaande was.

De nacht die op deze avond volgde, herinner ik me als de zwaarste in mijn leven. Ja, later zou ik meer moeilijke nachten hebben, maar deze zou altijd de zwaarste blijven. Ik wilde je niet loslaten. Je was nog even, deze laatste nacht, met mij verstrengeld. Hoe kon ik slapen? Hoe kon ik één moment missen van deze laatste nacht, door te gaan slapen? Deze laatste kostbare momenten. Ik begreep er niets van en ik begreep alles. Ik wist niet hoe ik jou geboren moest laten worden, waar ik die kracht vandaan moest halen. Ik had geen idee en tegelijkertijd wist ik dat dat ook niet nodig was. Ik hoefde het niet te weten om het te kunnen. Ik zou het doen, samen met jou, en ik hoefde het niet te weten. Deze laatste nacht koesterde ik jouw nog warme lijfje in mijn buik. Ik koesterde jouw bloed in mijn systeem. Het stroomde door mijn lijf, ik kon het die nacht nog voelen.

Jouw geboorte is als een stip op mijn levenslijn. Een markering. Er was mijn leven voor jouw geboorte, er is mijn leven na jouw geboorte. Je bent daarom ook niet echt gestorven. Je zult altijd leven met mij.

In mijn slaap bezoek je mij. Als de kleine engel die je vanaf nu bent. Wijs en vol liefde.

Zo gaat het in de natuur, volgens de vaste cyclus. In de herfst laat de natuur los wat is gestorven. Dat wat losgelaten wordt, blijkt de voeding voor het nieuwe leven te zijn. Ik wist toen nog niet dat dat ook met jouw sterven gebeurde, lieve Jop. Jouw dood was geen einde, maar een zaadje dat diep in de aarde een ander doel had dan ik toen kon vermoeden. Niemand weet hoelang een zaadje in het donker wil zijn. Niemand kent precies het moment waarop het weer tevoorschijn komt als nieuw leven. Het gebeurt gewoon precies op het juiste moment.

Het is trouwens niet zo dat er niets gebeurt wanneer dat zaadje daar maar ligt te wachten. In de natuur lijken processen soms stil te staan. In die schijnbare stilte voltrekken zich echter de grootste transformaties.

Wales

Vierentwintig jaar later kijk ik uit over het ruige landschap van Snowdonia, Wales. Hoe ik hier ben terechtgekomen, is een lang verhaal. Ik heb voor mezelf een sabbatical geregeld en de buitenwereld beloofd om een boek te schrijven. Voordat ik hier aankwam, wist ik gek genoeg al dat ik hier niet alleen ben om te schrijven. Nou ja, gek genoeg: het is helemaal niet zo gek wanneer ik bedenk hoe vaak in mijn leven ik al dingen wist voordat ik ze echt wist. Ik wist ze met mijn lijf, al lang voordat ik ze met mijn hoofd bewust kon vatten.

Zo gek is het dus niet dat ik hier vanaf dit mooie plekje bij het raam over de deels met zon overgoten bergtoppen kijk. Ik heb deze tijd volledig voor mijzelf gereserveerd. Na al die jaren mag ik deze zeven weken met mezelf doorbrengen. Ik hoef even niks. Geen werk, geen gezin, geen huishouden en geen sociale verplichtingen. Niks van dat alles wat me de afgelopen jaren in beslag heeft genomen. Niks van wat me heeft afgeleid van de grootste opdracht in mijn leven: mezelf zijn.

Ik vond wel dat deze reis ook een doel moest hebben, opdat 'men' het zou begrijpen. Dus zou ik een boek schrijven. Dat is immers mijn langgekoesterde verlangen.

Het boek zou gaan over mijn oud-oudtante Louise. Ik ben naar haar vernoemd en zij is mijn held. Ik ken haar uiteraard niet. Ze leefde in een andere tijd, een andere wereld. Een wereld zonder internet, zonder telefoon, zonder het comfort en de gemakken waarvan mijn leven voorzien is. Ik denk dat Louise me vooral inspireert omdat ze op zo'n jonge leeftijd alles achter durfde te laten – om voor de liefde te kiezen, om voor haar eigen zielsgeluk te gaan. Misschien voelde Louise dat ze niet veel te verliezen had. Misschien

voelde ze dat ze niet méér achterliet dan wat er aan de andere kant van de oceaan op haar wachtte.

Mijn oud-oudtante Louise werd een eeuw eerder geboren dan ik. Ze kende liefde zoals ik liefde voel. Ze kende gemis zoals ik gemis voel. Ze voelde zoals ik voel. Dat is wellicht de reden dat haar verhaal me zo inspireert. Zo'n andere tijd, zo'n ander leven en tegelijkertijd zo herkenbaar voor mij. Op de een of andere manier voel ik haar. Bijna alsof ze een deel van mij is.

Louise was een gewoon meisje, zo stel ik me voor. Het was voor haar een groot verdriet toen haar moeder overleed. Louise was toen nog maar vijf jaar oud. Kort daarvoor was haar lieve babyzusje Doortje plotseling overleden. Het meisje werd maar twee maanden oud.

Natuurlijk was het in die dagen meer geaccepteerd dat mensen op jonge leeftijd stierven. Het leven kon zwaar zijn en gezondheidszorg stelde nog niet zoveel voor. Moeders stierven in het kraambed en baby's konden zomaar een navelontsteking of een heftige koorts niet overleven. Toen haar moeder stierf, zal voor Louise de wereld alle kleur verloren hebben. Haar vader droeg waarschijnlijk alleen nog zwarte en grijze kleding, en zijn gemoed zal net zo grijs geweest zijn. Louise was, zo vermoed ik, een gevoelig kind. Ze hield haar vader goed in de gaten en hielp hem waar ze kon. Hoe klein ze ook was. Haar oma, de moeder van haar moeder, was veel bij hen thuis. Louise hield van haar oma. Oma was een beetje gek, aldus haar vader. Een beetje gek: Louise wist niet wat dat was. Louise kende de wereld nog maar net, ze had nog niets geleerd over 'gek' of 'normaal'. Ze voelde wel haarscherp aan of iets goed en liefdevol was of niet. Oma voelde goed en liefdevol.

Haar vader trouwde al snel opnieuw. Samen met haar broertje Gerard verhuisde Louise nog geen twee jaar na moeders overlijden naar een nieuwe plek. Hoe jong ze ook was, ze voelde wel aan dat hun oude huis voor haar vader te veel herinneringen had. Te veel verlies.

Louise had misschien het geluk dat ze naar een klein schooltje in de omgeving ging. Daar leerde ze meer over het leven dan alleen het leven op hun kleine boerderij. Hoewel ze ook thuis veel leerde over planten, dieren, sterren en bomen. Daar zorgde haar oma wel voor. Als een soort nalatenschap, nu ze het van haar moeder niet meer kon leren. Naar school gaan werd in die tijd als een voorrecht beschouwd. Er zaten makkelijk zestig kinderen bij elkaar in één lokaal en ze kregen met drie jaargroepen samen les van één onderwijzer. Nu zou dat ondenkbaar zijn, toen was dat normaal.

Inmiddels heb ik zelf bijna vijftig jaar in steeds verschillende rollen van het onderwijs gebruikgemaakt en onderwijs verzorgd. Ik zie dat er veel veranderd is en tegelijkertijd ook veel te weinig veranderd is. Het systeem in de huidige vorm leert de jonge mensen van nu niet per se wat ze nodig hebben. Het leert ze vooral áán om te denken en áf om te voelen. Dat kan nooit de bedoeling geweest zijn van het ooit zo waardevolle onderwijs.

Afijn, terug naar Louise. Ik stel me voor hoe ze op school leerde over de wereld. Dat die wereld groter was dan het kleine Twentse dorp Weerselo waar ze opgroeide. Groter ook dan Nederland. En ik denk dat ze er leerde over ontdekkingsreizigers, over de koloniën, misschien ook wel over Amerika. Haar oma zal haar vooral kracht en wijsheid bijgebracht hebben. Louise was in mijn beleving een gevoelig meisje. Misschien voelde ze altijd al de aanwezigheid van haar overleden moeder en zusje om zich heen, vanaf het moment dat beiden dit aardse leven verlieten. Zoals ik altijd de aanwezigheid van mijn overleden zoontje en vader om me heen voel.

Maar ach, ik zit hier bij het raam met het prachtige uitzicht en weet dat ik dat boek helemaal nog niet kan schrijven. Ik heb hier nog het een en ander met mezelf uit te vogelen.

Bijna twee weken ben ik hier nu. Ik mediteer, lig uren in bad, wandel en leg tarotkaarten. Ik heb een nieuw setje kaarten meegenomen en ik blijf het verrassend leuk te vinden om ze vanuit een intentie of vraag te duiden. Over het schrijfproces maak ik me niet druk. Wat nodig is, zal zich aandienen. Gewoon op het juiste moment. Dat heb ik al vaak zo ervaren: het leven laat zich niet dwingen. Ik geloof sterk in een natuurlijk verloop van ieder proces en ieder leven; een verloop volgens een vooraf opgesteld plan. Ik geloof er heilig in dat ik hier op deze aarde gekomen ben met een bedoeling. Iedere ziel komt op aarde met een eigen, uniek zielenplan. Ik voel dat het nu echt tijd wordt om mezelf en dat plan te herkennen. Dat is blijkbaar precies de reden dat ik hier op deze bergtop in Wales ben beland, pal naast een prachtig kasteel, dat iedere dag tientallen toeristen trekt, zelfs deze eerste week van januari.

In januari naar Wales gaan: dat leek de journalist die een verhaal zag in mijn poging om een boek te schrijven een gewaagde actie. En dat in coronatijd. Ja, ook dat nog. Het hele universum leek me te vertellen dat ik dit écht graag moest willen om ermee door te gaan. Testen, quarantaine, onzekerheden over al dan niet het land in kunnen, en dat weer kunnen verlaten als de tijd daar is. Het maakte het voor mij alleen maar meer zonneklaar dat ik hiermee moest doorgaan. Vraag me niet waarom. Zo werkt dat blijkbaar bij mij. Ik voelde aan alles dat ik deze tijd nodig zou hebben om te transformeren. Zoals een vlinder dat doet.

In de halve eeuw dat ik hier nu op aarde ben, is er al een heel leven voorbijgegaan. Een leven dat ik voor een groot deel besteed heb aan wat anderen

van mij vroegen, verwachtten en verlangden. En als ik eerlijk ben: een leven dat ik helemaal zelf zo koos, vanuit de behoefte aan zekerheid en door vast te houden aan mijn conditionering. Het mooie hiervan is dat ik ook anders kan kiezen. Dat is precies wat ik deze tweede helft van mijn leven ga doen. En dat is dus waarom ik hier op deze bergtop ben terechtgekomen.

Eenmaal tot rust gekomen in Wales, kijk ik terug op mijn leven tot nu toe. Dat is ook niet zo gek, het nieuwe jaar is namelijk net begonnen. Dat is altijd een tijd van terugblikken op het oude en vooruitkijken naar het nieuwe jaar. Ik pak daar de rest van mijn voorbije en toekomstige leven gemakshalve maar bij.

Het voelt alsof de jaren na de doodgeboorte van Jop als een winter voorbijgetrokken zijn. Met prachtige zonnige dagen en bittere koude momenten. Alsof ik al die tijd in een soort winterslaap geleefd heb. Tijdens die winterslaap leek mijn leven mee te gaan met de seizoenen en de cyclus van het leven. Nu ik hier in Wales mijn leven aan me voorbij laat komen, realiseer ik me dat ik net als veel mensen in een illusie geleefd heb.

Ik zou mijn kinderen tekortdoen als ik niet zou vermelden dat zij de grootste vreugde van deze vierentwintig jaren geweest zijn en gegeven hebben. Anna, Daniël en Isabel. De foto van ons vieren staat hier in het venster. Soms, als ik ernaar kijk, voelt het of de liefde voor hen te groot is om in mijn hart te passen. Het is voelbaar in iedere vezel van mijn lijf. Inmiddels zijn ze volwassen. Ze zijn getransformeerd van afhankelijke kinderen naar prachtige, sterke mensen. Ze gaan ieder hun eigen pad, waarop ze inmiddels al een tijdje wandelen. In zeker opzicht zijn zij mijn voorbeeld, mijn leraren. Ja, de meeste leraren staan niet voor de klas. Die tref je in het gewone dagelijks leven en meestal zijn je grootste leermeesters de mensen die het

dichtst bij je staan. Of de mensen die je het bloed onder je nagels vandaan halen. Kies maar. Ze kunnen zomaar de beste richtingaanwijzers zijn.

Oké, mijn kinderen dus. Had ik al verteld dat ik vaak al vooraf voel hoe iets zal aflopen? Zo ook toen ik met de vader van mijn kinderen ging trouwen. Ik voel het nog, hoe ik in mijn prachtige jurk de trap afdaalde, en keek naar de man die mijn echtgenoot zou worden. Hij speelde een lied op de gitaar en was er zo in verdiept dat hij niet zag hoe onzeker en vragend ik daar stond. Ik voelde me toen zo onecht en alleen. Dat gevoel heb ik tijdens ons huwelijk vaak gehad. En dat is niet zijn schuld geweest. Dat moest blijkbaar gewoon zo zijn. Ik wist het. In dat korte moment, bovenaan die trap, realiseerde ik me dat ik met deze man prachtige kinderen zou krijgen. Dat het belangrijk was dat deze mooie mensen geboren zouden worden en dat hij de vader zou moeten zijn. Ik wist echter ook dat ik alleen verder zou gaan. Met mijn kinderen. Toen al.

Ik was vierentwintig jaar. Dat ik op die leeftijd in het huwelijksbootje stapte, leek toen logisch. De volgende logische stap werd gezet na alle wenselijke, logische, aanvaarde stappen die ik met hem al gezet had. Ik dacht dat iedereen zo leefde. Ik voelde nooit echt eerlijk, diep vanbinnen, of de volgende stap voor mij op dat moment de juiste was. Ik wist denk ik niet eens dat het een optie was om daarover te twijfelen. Eigenlijk wist ik heel lang niet wat ik voelde en ook niet wat ik wilde. Ik wist waarschijnlijk niet eens dat ik iets te willen had. Het was negenentwintig december. Ik heb iets met december, met de winter. Veel van mijn meest levensveranderende momenten vonden plaats in de winter. Veelal in december.

Nu ik dit opschrijf, realiseer ik me hoe vreemd het is dat die momenten er (nog) niet toe geleid hebben dat mijn leven ook drastisch veranderde. Ik verstond en versta de kunst van het aanpassen. Ik beweeg mee met het

leven om me heen en pas me aan de situatie aan zoals die op dat moment is. Dat is een heerlijke en helpende kwaliteit gebleken. En nu wil ik me niet meer aanpassen. Ik wil nu meebewegen met wie ik in de kern ben. Ik wil nu dansen op mijn eigen muziek. Ik wil nu eindelijk weleens weten waarom ik hier werkelijk ben en wat ik te bieden heb. Mijn unieke leven gaan leven. Ik wil mijn zielenplan herkennen.

Hiervoor heb ik nu duidelijk vanuit bewustzijn gekozen. Eerlijk gezegd gleeed ik lange tijd onbewust door het leven. Ooit zou ik verpleegster worden, omdat mijn tante dacht dat ik daarvoor geschikt was. Toen ik op mijn zestiende voor het eerst een diepe wond zag en onderuitging, bedacht ik pas hoe het werken in de zorg zou zijn. Ik had echt geen idee, ik had me er ook niet in verdiept. Deze gebeurtenis schudde me voor even wakker, waardoor ik ook een andere richting ging kiezen. Opnieuw had ik geen idee. Het werd het onderwijs.

Zo werkt het vaak. We worden geboren en groeien op. Gewoon met liefde, eten, drinken, genoeg slaap en frisse lucht. We leven, de ene dag na de andere. We ervaren, spelen en voelen. We zijn één met alles om ons heen en met onszelf. We weten nog maar zo weinig en tegelijkertijd weten we alles. En dan gaan we naar school.

In mijn geval leerde ik op school niet de dingen die me hielpen om de juiste keuzes te maken. Ik leerde niet over liefde, niet over verantwoordelijkheid nemen voor mijn eigen leven, niet over reflecteren op mijn keuzes. Ik leerde niet om naar mijn kern te gaan. Ik leerde niet dat er een plek in mezelf is waar ik alle antwoorden kan vinden. Ik leerde niet dat de hele wereld zich binnen in mij afspeelde. Ik was me misschien niet eens bewust van het feit dat ik een eigen persoonlijkheid had.

Ik moet nu denken aan een moment dat me de laatste tijd vaker te binnen schiet. Ik had mijn allereerste bijbaantje, als kassamedewerker in een supermarkt. Ik moet een jaar of veertien zijn geweest. In die tijd moest een kassière alle prijzen uit het hoofd leren. Scans bestonden nog niet en de artikelen werden niet geprijsd. Afijn, ik zat dus achter de kassa en was me ineens bewust van het feit dat ik meer kon dan ik altijd gedacht en gedaan had. Ik kende de prijzen en was een vriendelijke, vlotte kassière. Ik was misschien wel voor het eerst van mijn leven trots op mezelf. Als de winkel dichtging, dagelijks om 18.00 uur, was het de taak van de kassières om de ruimte te vegen. Dat deed ik dus braaf.

De afdeling van de slager zat ook in mijn 'veegdeel'. De slager, een jonge man, was denk ik met zijn bestelling bezig. Hij stond op een stukje dat ik nog moest vegen. Ik herinner me mijn jolige bui nog goed en vroeg hem vrolijk in het Engels of hij even iets opzij kon. De man keek me met een geringschattende blik aan en gaf me een uitbrander zoals ik die nog nooit van een relatief vreemde had gehad: waar ik het lef vandaan haalde om zo brutaal tegen hem te spreken! Het schaamrood steeg me naar de kaken en ik voelde me op slag klein en nutteloos. De schaamte overschaduwde mijn trotse gevoel compleet. Met het hoofd omlaag veegde ik de rest van de ruimte. Het plezier in mijn werk nam vanaf die dag af.

Nu ik eraan terugdenk, voel ik hoe kwetsbaar ik was. Ik had nog niet geleerd om voor mezelf op te komen. Ik had wel geleerd respect voor ouderen te hebben, maar de eerste keer in mijn leven dat ik me ongeveer gelijkwaardig voelde, we waren immers collega's, werd dat nieuwe gevoel in de kiem gesmoord. Mijn allereerste impuls was en is later vaak geweest: ik zal wel iets doms gedaan hebben, de ander zal het wel goed zien, het is mijn schuld, ja, het is mijn schuld. Ik had graag geleerd dat perceptie projectie kan zijn en dat de reactie van de man alles over hem zei en niets over mij.

Van huis uit kreeg ik wel wat eigenschappen opgeplakt. Zo leerde ik dat ik een zondagskind was. Ik leerde dat alles me kwam aanwaaien, omdat ik 'een goed stel hersens' had. Ik leerde dat ik iemand was die met de flow meeding, die een beetje 'van het gemak' was. Ik nam aan dat dat klopte. Ik dacht er toen niet zo over na. Ik gaf er onbewust wel betekenis aan. Ik interpreteerde dat als: niet op eigen kracht, maar geholpen door de omstandigheid. Eigenlijk was ik een soort rups die zichzelf door het leven vrat. Geen idee waar al dat eten goed voor was. De andere rupsen deden het ook en mijn instinct gaf me in om te blijven eten.

Ik houd van vlinders. Sinds een paar jaar prijkt er eentje op mijn pols. De vlinder is in ons gezin het symbool van Jop. De vlinder staat natuurlijk ook symbool voor transformatie. Ik doorvoel mijn leven en het voelt als een proces van rups naar vlinder.

Eerst eten: het leven (veelal nog op onbewust niveau) ten volle in zich opnemen. Veel ervaren: 'het fijn' en het pijn, het mooie en het lelijke. Zich langzaam steeds meer bewust wordend van haar groei en het feit dat ze wat ongemakkelijk in haar rupsenlijf komt te zitten.

Dan cocoonen: zich terugtrekken op een veilige plek. Alles wat ze tot zich genomen heeft z'n werk laten doen. Erop vertrouwend dat dát zal ontstaan wat ontstaan mag. Ze hoeft hier enkel maar te zijn. Van de buitenkant lijkt het passief, alsof er niets gebeurt. Laat je niet voor de gek houden, het proces is in volle gang. Sterker nog: daar iets aan toevoegen, zou het maar verstoren.

Dan ontpoppen: als ze lang genoeg is, dan volgt de creatie. De verrassing. De werkelijke bestemming van de rups wordt zichtbaar. De vlinder komt uit de pop, dit kan en mag ze alleen op eigen kracht doen. Dat maakt haar sterk. Dan spreidt ze voorzichtig voor de eerste keer haar vleugels. Ze doet iets wat ze nog nooit eerder deed: ze vliegt!

Ik vraag me al mijmerend af: Zal een vlinder zich realiseren dat ze ooit een rups was? Zal een rups zich realiseren dat ze ooit een vlinder zal zijn? Zal de rups-vlinder in de cocon weten dat ze in een transformerende fase zit?

